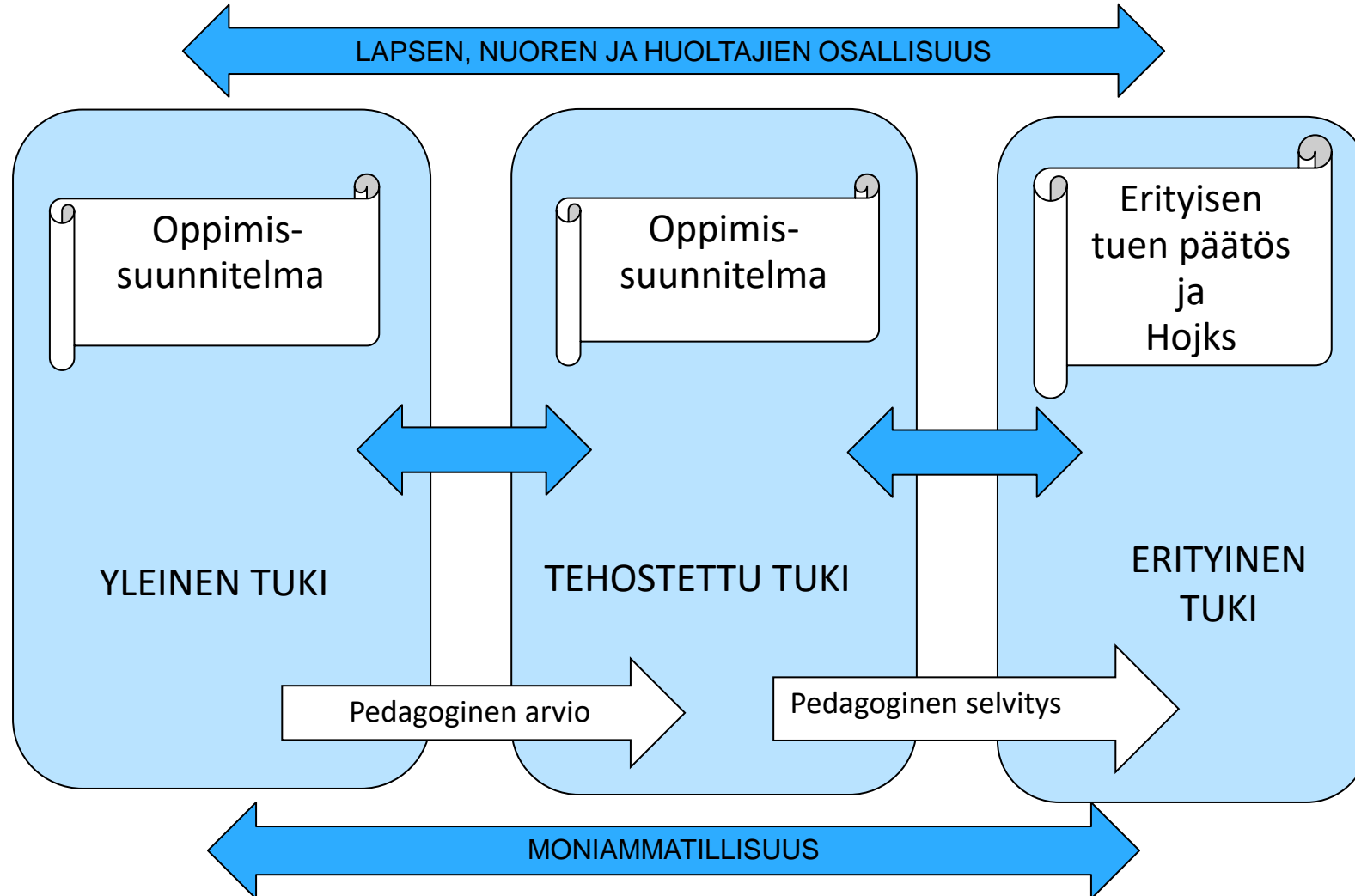

KOLMIPORTAINEN TUKI JYVÄSKYLÄN PERUSOPETUKSESSA LV.2024-2025

2.8.2024

Oppimisen tuen asiantuntija Anne Heino

KOLMIPORTAINEN TUKI

MITÄ TAVOITTELEMME? JOUSTAVASTI TEHOSTUVA TUKI

- Ensin vahva tuki **yhteisön** toimintakulttuuriin (ennaltaehkäisy),
- tämän jälkeen tukea vahvistetaan **luokka- ja ryhmätasolla**,
- lopuksi tukea vahvistetaan niille ryhmässä oleville **oppilaille**, jotka tarvitsevat yksilöllistettyjä tukitoimia. (Opetushallitus 2014, b.)
- [OPH_Tukea arkeen -opas_2023](#)

YLEISTÄ

- Oppilaan pedagogiset asiakirjat sisältävät salassa pidettävää tietoa.
- Salassa pidettäviä tietoja saavat nähdä vain oppilaiden kanssa työskentelevät ja vain niiltä osin kuin he tarvitsevat tietoa työssään.
- Oppilaan tuen tarpeesta ja erityisesti oppilasta hyödyttävistä käytännöistä ja menetelmistä oppimistilanteissa ja arvioinnissa on annettava tieto kaikille sitä tarvitseville.
- Jos oppilaalla on esim. luki-vaikeus on kaikkien oppilasta opettavien opettajien tiedettävä, miten oppilasta tuetaan.
- **Opetuksen järjestämiseksi välttämättömiä tietoja, jotka tulee siirtää** uudelle opetuksen järjestäjälle, ovat oppimisen tuen osalta **viimeisin erityisen tuen päätöksen sisältö ja tieto siitä, että oppilas on saanut tehostettua tukea.** Pedagogiset asiakirjat ja lausunnot suositellaan siirrettäväksi vain huoltajan yksilöidyllä luvalla.
- Oppilas voi saada kerralla vain yhdentasoista tukea.

YLEINEN

Ennaltaehkäisevää

- Oppilastuntemukseen perustuva opetuksen eriyttäminen (laajuus, syvyys, aika, arviointi)
- Seulontatietojen hyödyntäminen eriyttämisessä
- Strukturoitu opetus (tila, aika, toiminta, henkilöt, arviointi)
- Monipuolinen havainnollistaminen
- Monipuoliset opetusmenetelmät, välineet- ja materiaalit
- Joustavat opetusjärjestelyt /-ryhmät, pedagoginen yhteistyö
- Lukujärjestyksen palkitukset
- Oppilaan yksilöllinen ohjaus
- Opiskeluhooltohenkilöstön **tilapäinen** tuki
- Kasvatus- ja ohjauskeskustelut
- Kodin ja koulun yhteistyö
- Tukiopeus
- Läskykerho
- Osa-aikainen erityisopetus
- Ohjaajan **tilapäinen** tuki

TEHOSTETTU

Varhaista puuttumista

EDELLISEN LISÄKSI

- Oppilaskohtainen eriyttäminen
- Oppilaalla selkeät kirjatut tavoitteet, joita jatkuva arviointi tukee
- **Säännöllinen** monimuotoinen tukiopeus, osa-aikainen erityisopetus
- Monipuoliset räätälöidyt tukimateriaalit
- Tarvitsee pienempää opetusryhmää osan ajasta
- Oppilaalla oppimisen / koulunkäynnin vaikeus, johon tarvitsee tukea
- Opiskeluhoollon pidempiaikainen tuki
- Tehostettu yhteistyö kodin kanssa
- Intensiivinen seuranta usealla osa-alueella
- Ydinasioihin keskittyminen
- Ohjaajan tarve yleistä tukea suurempi ja tuki suunnitellumpi

ERITYINEN

Korjaavaa

EDELLISTEN LISÄKSI

- Henkilökohtainen, jatkuva opetuksen eriyttäminen
- Oppilaalla laajat oppimisen ja koulunkäynnin vaikeudet
- Kuntouttava tuki / pedagoginen kuntoutus
- Tiivis verkostotyö
- Oppimäärän yksilöllistäminen
- Pidentetty oppivelvollisuus
- Ohjaajan tarve suuri

TUKITOIMIEN SÄÄNNÖLLINEN ARVIOINTI JA KIRJAAMINEN

YLEINEN TUKEA

- Tuen tarpeiden arviointi ja tarvittavan tuen tarjoaminen kuuluu jokaisen opettajan työhön ja kaikkiin opetustilanteisiin.
 - Suunniteltu tuki kirjataan Wilmaan yleisen tuen lomakkeeseen (YTO) tai **oppimissuunnitelmaan**.
 - Tuettava asia ja tavoite, tuen tarve, tukitoimet sekä suunnitelma tuen toteuttamisesta ja arvioinnista.
 - Myös huoltajien tarjoama tuki kirjataan.
 - **Tuen antaja *(luo, ao, eo, lv) kirjaa antamansa tuen.**
 - Tukitoimien toteutumista ja niiden vaikuttavuutta arvioidaan vähintään 2 kertaa lukuvuodessa; ennen syys- ja kevätlukukauden päättymistä. **Tuen antaja arvioi tukitoimien vaikuttavuuden.** (esim. tukiopetusjaksot, eriyttäminen, joustavat ryhmittelyt jne.)
- (*luo – luokanopettaja, ao – aineenopettaja, eo – erityisopettaja, lv – luokanvalvoja)

YLEINEN TUKI JA OPPIMISSUUNNITELMA

Oppimissuunnitelmaa voidaan käyttää **myös yleisen tuen** aikana, kun

- oppilaan opiskelua laajennetaan (eriyttäminen ylöspäin, lahjakkaat oppilaat)
- halutaan käyttää vaihtoehtoista tapaa dokumentointiin.

TEHOSTETTU TUKI

- Tarkoitettu oppilaalle, joka tarvitsee oppimiseensa, kasvuunsa, kehitykseensä ja / tai koulunkäyntiinsä säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja esim.
 - Lisääntynyt ja säännöllinen tuen tarve oppimiseen, koulunkäyntiin, opiskeluhuollolliseen tukeen tai tarve siirtyä opiskelemaan opetuksen erityisiä painoalueita.
 - Vary: Kun oppilas siirtyy yleisopetuksen ryhmään, oppilaan opintosuunnitelman keskeinen sisältö kirjataan tarvittaessa pedagogiseen arvioon tuen tarpeen arvioimiseksi.
- Tehostetun tuen oppilas opiskelee pääsääntöisesti oman yleisopetuksen ryhmän mukana, mutta voi saada osa-aikaista erityisopetusta pienessä ryhmässä vain osan viikkotunneista. (½)
- **Osa-aikaisen erityisopetuksen**, opetuksen yksilöllisen ohjauksen (yhteistyötaidot, opiskelumotivaatio, itseluottamus) ja **kodin kanssa tehtävän yhteistyön merkitys korostuu.**

PEDAGOGINEN ARVIO

- Tehostetun tuen aloittaminen, järjestäminen ja lopettaminen perustuu opettajien ja erityisopettajien yhdessä laatimaan **pedagogiseen arvioon** ja oh:n työntekijän konsultaatioon. Konsultaatio voi tapahtua puhelimitse, jos konsultaation antaja sen hyväksyy.
- **Pedagoginen arvio laaditaan** silloin, kun
 - oppilas on saanut säännöllisesti useampia tukimuotoja,
 - yleinen tuki ei riitä,
 - tarvitaan koulunkäynnin tilanearviota tai
 - oppilas on palaamassa tehostetusta tuesta yleiseen tukeen
 - oppilas muuttaa toiselta paikkakunnalta Jyväskylään (opetuksen järjestäjä vaihtuu)
- **Pedagogisen arvion laatimisesta vastaa**
 - luokanopettaja/aineenopettaja yhteistyössä erityisopettajan/erityisluokanopettajan kanssa
- Tarvittava tieto hankitaan kaikilta oppilasta opettavilta opettajilta sekä **tarvittaessa** muilta asiantuntijoilta.
- Pedagoginen arvio käsitellään **moniammatillisesti ja yhdessä** oppilaan ja huoltajan kanssa.

TEHOSTETTU TUKI JA OPPIMISSUUNNITELMA

- Tehostetun tuen oppilaille on laadittava **oppimissuunnitelma**, johon **tuki suunnitellaan ja kirjataan**. Luokanopettaja / luokanohjaaja avaa oppimissuunnitelman ja antaa luku- ja kirjoitusoikeudet oppilasta opettaville opettajille.
- Oppimissuunnitelma laaditaan yhteistyössä huoltajan, oppilaan ja oppilaan opettajien kanssa.
- Oppimissuunnitelma **päivitetään lokakuun loppuun mennessä** ja se tarkistetaan vastaamaan tuen tarvetta aina oppilaan tilanteen muuttuessa.

TEHOSTETTU TUKI JA OPPIMISSUUNNITELMA

- Oppimisuunnitelma on muutoin laadittava tehostetun tuen aikana, jos oppilaalle on tehty hallinnollinen päätös
 - erityisistä opetusjärjestelyistä (PoL 18 §)
 - oman opinto-ohjelman mukaisesta etenemisestä (vsop) tai
 - joustavaan perusopetukseen siirtymisestä. (Jopo)

ERITYINEN TUKEA JA PEDAGOGINEN SELVITYS

- Erityistä tukea annetaan niille oppilaille, joiden kasvun, kehityksen ja oppimisen tavoitteiden saavuttaminen ei muutoin riittävästi toteudu.
- Erityinen tuki järjestetään joko yleisen - tai pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä.
- Erityisen tuen päätös perustuu **pedagogiseen selvitykseen**,
 - joka on moniammatillisesti laadittu selvitys oppilaan oppimisen etenemisestä sekä oppilaan saamasta tuesta ja kokonaistilanteesta. Sovitusti **moniammatillinen konsultaatio** voi tapahtua puhelimitse, jos konsultaation antaja sen hyväksyy. Moniammatillisesta käsittelystä tulee tehdä merkintä asiakirjoihin.
 - jonka laadinnassa hyödynnetään **tarvittaessa** olemassa olevia lääketieteellisiä, psykologisia tai sosiaalisia selvityksiä.
 - joka laaditaan tehtäessä erityisen tuen päätöstä ensimmäisen kerran, päätöstä tarkistettaessa tai erityisen tuen päättyessä.
- Oppilasta, huoltajia tai laillista edustajaa kuullaan pedagogisen selvityksen laatimisen yhteydessä. (kuulemistilaisuus ja sen kirjaaminen asiakirjoihin)
- <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/paatos-erityisesta-tuesta>

HOJKS (HENKILÖKOHTAINEN OPETUKSEN JÄRJESTÄMISTÄ KOSKEVA SUUNNITELMA)

- Oppilaalle, jolle on tehty päätös erityisen tuen järjestämisestä, annetaan erityisopetusta henkilökohtaisen oppimissuunnitelman mukaisesti. (**HOJKS**)
- HOJKS perustuu pedagogisessa selvityksessä tuotettuun tietoon ja erityisen tuen päätöksen sisältöön.
- **Erityisopettaja/erityisluokanopettaja avaa oppilaan HOJKS:n lukuvuoden alussa** ja antaa luku- ja kirjoitusoikeudet niille opettajille, jotka opettavat oppilasta.
- Oppilaan opettaja tai oppiaineen opetuksesta vastaava opettaja laatii HOJKS:n sisällöt.
- Kaikki oppilaan saama pedagoginen tuki kirjataan HOJKS:iin.
- Yksilöllistetyn oppiaineen **arvioi** opettaja, joka on opettanut oppilaalle kyseistä oppiainetta.
- *Oppiaineita saa erityisen tuen oppilaalla yksilöllistää vain, jos oppilas ei kykene opiskelemaan **opetuksen erityisiä painoalueita** käyttäen.*
- Asiantuntijalausuntojen osalta HOJKSiin kirjataan lyhyesti oppilaalle tehty tutkimus, tutkijan nimi ja ajankohta, mutta ei tutkimustuloksia.

ERITYISEN TUEN PÄÄTÖS

■ Päätöksessä määrätään seuraavat asiat:

- Pääsääntöinen opetusryhmä
 - Mahdolliset tulkitsemis- ja avustajapalvelut (esim. henkilökohtainen avustaja)
 - Muut PoL 31§:ssä tarkoitetut palvelut ja, kuten oppilaan tarvitsemat ja tukijaksot Valterin Onerva-koulussa
 - **Vammaisella ja muulla erityistä tukea tarvitsevalla oppilaalla on lisäksi oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut, erityiset apuvälineet sekä 39 §:n nojalla järjestettävät palvelut.**
 - Mahdolliset yksilöllistettävät oppiaineet, niiden lisääminen tai vähentäminen (jos tuen tarve on esim. sosio-emotionaalisella alueella, ei erityistä tukea saavalla oppilaalla välttämättä ole lainkaan yksilöllistettyjä oppiaineita)
 - Opetuksen järjestäminen poiketen PoL 11§ määritellystä oppiainejaosta (**päätös vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta**)
 - Oppilaan vapauttaminen oppiaineen opiskelusta (**myös mitä järjestetään vapautetun oppiaineen tilalla**)
 - Muut perusopetuslain 18§ perusteella päätettävät erityiset opetusjärjestelyt, kuten opetuksen sisältöjä tai järjestämistapaa koskevat järjestelyt
 - Päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta
 - Opiskelu toiminta-alueittain
- Erityisen tuen päätös on hallintopäätös ja siihen liittyy valitusosoitus. Huoltajat voivat hakea päätökseen muutosta valittamalla.

Jos oppilaan tuen tarve muuttuu erityisen tuen päätöksessä mainituissa asioissa, tehdään uusi tarpeelliselta osin tarkennettu pedagoginen selvitys ja uusi erityisen tuen päätös.

ERITYISEN TUEN PÄÄTÖS - TARKISTAMINEN

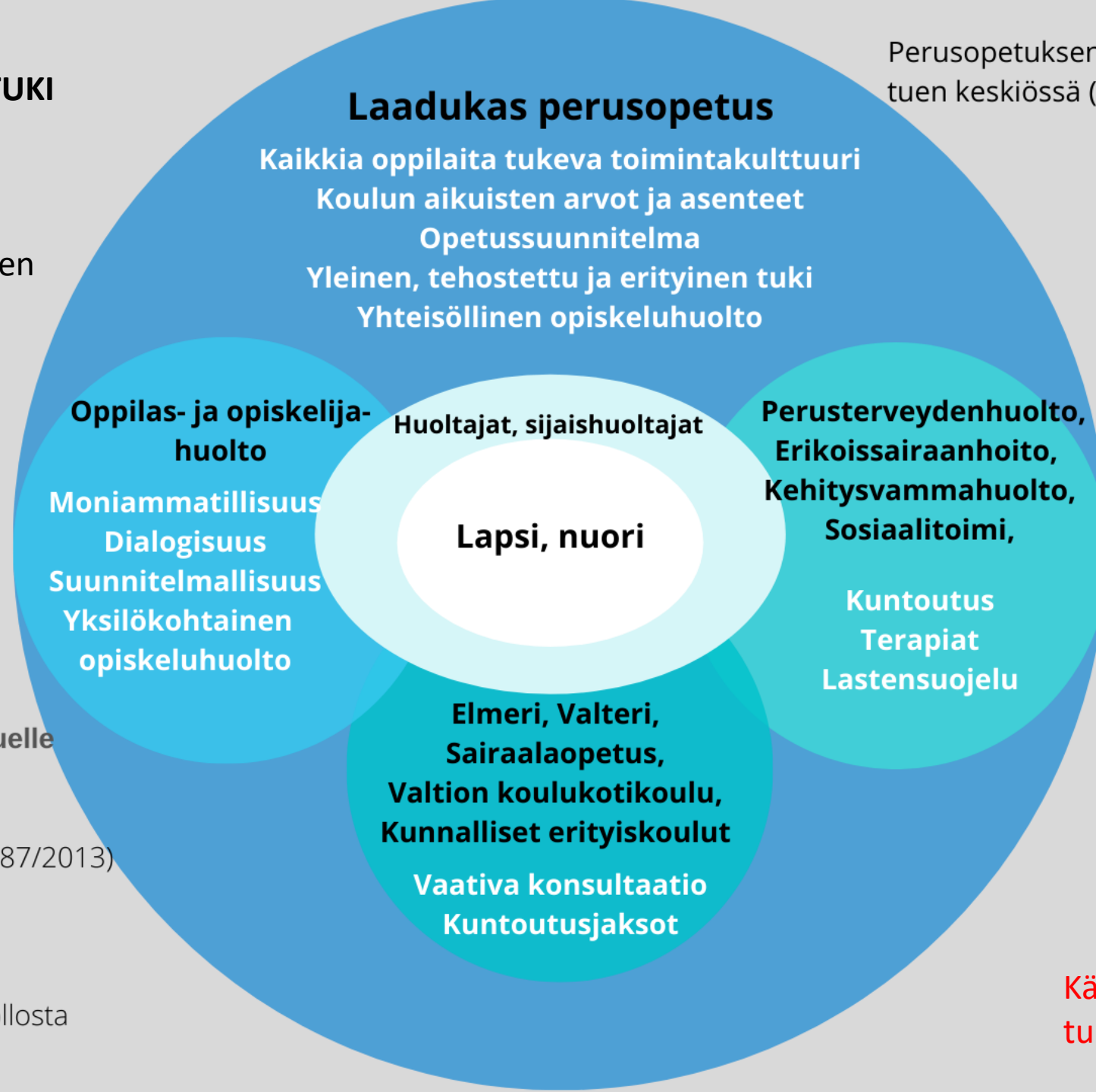
- Erityisen tuen tarpeellisuus tulee **tarkistaa aina 2. ja 6. luokan keväällä.**
- Pedagoginen selvitys tehdään **huhti-toukokuussa** ja hallintopäätös tulee olla tehtynä lukuvuoden päättyessä.
- Päätös tulee tarkistaa myös **aina oppilaan tuen tarpeen muuttuessa** sellaisissa asioissa, joista päätetään erityisen tuen päätöksessä. (esim. uuden oppiaineen oppimäärän yksilöllistäminen tai Pol 18 § mukaiset asiat)
 - Uusi pedagoginen selvitys → erityisen tuen päätöksen tarkistaminen → HOJKS:n tarkistaminen

VAATIVA MONIALAINEN TUKI

ent. vaativa erityinen tuki

- Perustana laadukas perusopetus
- Keskiössä yksilölliset tuen tarpeet

Perusopetuksen oppilas vaativan monialaisen tuen keskiössä (TUVET/Pesonen & Äikäs 2020)

Lainsäädännön antama kehys tuelle

Perusopetuslaki (628/1998)

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)

Sosiaalihuoltolaki (1301/2014)

Terveystuettolaki (1326/2010)

Vammaispalvelulaki (380/1987)

Laki kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977)

Käsite vaativa erityinen tuki muuttumassa!